

Utbildningsutvärdering med extern bedömning
vid Göteborgs universitet

**Bedömarutlåtande för mastersprogrammet i Mänskliga
rättigheter samt fristående kurser i Globala genusstudier vid
Samhällsvetenskapliga fakulteten**

2023-04-18

Bakgrund

Bedömargruppen har haft i uppdrag att med utgångspunkt i universitetets kriterier för utbildningsutvärdering, fastslagna av rektor i Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Göteborgs universitet, utvärdera mastersprogrammet i Mänskliga rättigheter samt fristående kurser i Globala genusstudier vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Den 6 september genomfördes ett upptaktsmöte där en bedömargrupp under ledning av professor Randi Gressgård konsoliderades med administrativt stöd av Lena Örnberg. Bedömargruppen förde under mötet samtal om utvärderingsuppdragets omfattning och karaktär och beslutade att genomföra ett platsbesök den 8 december 2022. Inför upptaktsmötet hade fakulteten och institutionen lämnat över ett stort antal utbildningsrelaterade dokument i digitalt format till bedömargruppen (se bilaga 1).

Den 25 oktober meddelades att gruppens ordförande fått varaktigt förhinder och den 1 november accepterade Olof Beckman att överta uppdraget som ordförande. Det planerade platsbesöket blev den 3 november inställt efter samråd med ny ordförande.

Platsbesöket med den reviderade bedömargruppen genomfördes den 23 och 24 mars 2023 (program för platsbesök, se bilaga 2). Bedömargruppen har därefter med utgångspunkt i tillhandahållet underlag och platsbesöksintervjuer gemensamt utarbetat sitt bedömarutlåtande.

Följande personer har ingått i den slutliga bedömargruppen

- Olof Beckman, Universitetslektor, Lunds universitet (ordf.)
- Theodor Johansson, Göta studentkår (studentrepresentant)
- Elina Oinas, Professor, Helsingfors universitet
- Josefine Jacobsson, Jämställdhetsmyndigheten (arbetslivsrepresentant)
- Jeanette Sundhall, Universitetslektor, Göteborgs universitet

Utbildningens främsta styrkor och svagheter samt bedömarens reflektioner och rekommendationer

Bedömarens grupp har löpande fört en diskussion om hur sådan här utvärderingar bör utföras, vad som kan utvärderas och vad som i första hand bör utvärderas. Vi har vinnlagt oss om att inte utvärdera utvärderingsformatet även om vi haft många synpunkter på det under arbetet. Del av den diskussionen kommer dock fram under olika punkter i texten där och i den omfattning vi funnit det rimligt. Grundmålsättningen har hela tiden varit att bidra till en förenklad och kostnadseffektiv administration, goda arbetsförhållanden för undervisande personal och därigenom en bättre utbildning för studenterna.

Där det inte uttryckligen hänvisas till den ena eller andra utbildningen åsyftas både MR och GGS.

1. De faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål

Observationer

Det är förhållandevis stora utbildningskullar inom MR för att vara ett mastersprogram. Vad vi kunde förstå från olika samtal finns det få sökande till varje utbildningsplats och praktiskt sett inga på reservplats efter antagningen. Det finns heller inga specifika förkunskapskrav avseende tidigare kurser i mänskliga rättigheter eller uppsats med tydlig inriktning på mänskliga rättigheter.

Kvalitativ forskning är vanligt förekommande inom MR. Dock är det lika viktigt för studenterna att lära sig kvantitativa metoder för forskning. Kursen Metod i praktiken innehåller dock bara en gruppuppgift i kvantmetod (1,5 hp). Studenterna anser att metodkursen, som inte har någon kvantlärare, håller grundläggande nivå. De studenter som har velat jobba med kvantmetod i sin D-uppsats upplever sig också ha blivit ifrågasatta. Just handledningen inom MR förefaller vara inbäddad i oklarheter, bland annat kring handledningstid. Vi uppfattar att det också saknas ett tydliggörande av samspelet mellan olika discipliner.

GGS-studenterna fick vi tyvärr inte träffa, men kursutvärderingarna är över lag positiva. Lärarna tycks motiverade och vet vad de skall och vill göra. Kurserna är välartikulerade helheter och på grund av sin tvärvetenskapliga karaktär har målen behövt formuleras tydligare och mer intresseväckande än vad traditionella vetenskapsområden brukar göra.

Merparten av litteraturen på GS1115 är lite äldre, endast tre texter från senaste sju åren. Det uppfattas som oväntat, särskilt när det gäller ett område som queerteori, ett fält där det händer mycket just nu. Det är också oroväckande att GS1115 överlag får svaga omdömen av studenterna. Intrycket av kursplanen för GS1215, litteraturen och upplägget är i gengäld mycket gott. Det kan noteras att det är många texter av institutionens medarbetare på kursen GS1216.

Det konstateras att vid jämförelsen mellan siffrorna för söktrycket, studentantagningen och de faktiska utexaminerade visar det på förhållandevis god retention för GGS. Detta är vanligt för kurspaket som dessa, särskilt när en stor del av studenterna är utbytesstudenter eller kommer utifrån till mastersprogram. Det kan konstateras att särskilt i Globala genusstudier är lärandemålen nu formulerade så att skillnaden mellan kurserna och progressionen kan vara svår att tyda.

Slutsatser

Den övergripande kvaliteten på de olika kurserna överensstämmer med de nationella lärandemålen och högskoleförordningens examensmål. Utvalda tentamina indikerar att examinationen är korrekt utförd men om målen faktiskt nåtts kan bara en förordnad examinator avgöra.

Dokumentationen som evalueringsgruppen fått är egentligen inte lämplig för att kunna fastställa ifall de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål. Vi kan inte uttala oss om de faktiska studieresultaten annat än allmänt, men vi kan konstatera att det vi hör från studenterna och personalen i andra hand är övertygande bevis för att studieresultaten är goda och motsvarar förväntningar.

På det stora hela kan vi konstatera studieresultaten och deras förhållande till lärandemålen är berömvärda, speciellt med tanke på att studenterna både på MR programmet och kurspaketet i GGS har ovanligt varierande studiebakgrund.

Rekommendationer

Kommentarerna där det föreslås förbättringar rör strukturella aspekter på helheter medan enskilda kurser får beröm. En allmän kommentar om den obligatoriska litteraturen på alla kurser behövs dock: listorna bör ses över och endast nödvändigt lämnas kvar. Nu är listorna för långa och delvis föråldrade.

Det kan vara bra att fästa uppmärksamhet på att studiegången görs smidig och belastningen rimlig för de som vill ta hela paketet i GGS, och att stöd och alternativa studieformer finns tillgängliga för de som inte tidigare har studerat samhällsvetenskapliga ämnen i Sverige.

Lärandemålen bör uppdateras. Studentfeedback visar att de enskilda kursernas lärandemål är för tillfället intressanta för dem, men vår rekommendation är att helheten revideras så att lärandemålen är tydliga och bildar en helhet i just globala studier i genus, även om viss öppenhet behövs.

Institutionen bör ge mer utrymme för vetenskapsteoretiska diskussioner som aktivt tränar studenterna i att förhålla sig vetenskapligt till kontroversiella frågor och ämnen.

2. Undervisningen sätter studenternas lärande i centrum

Observationer

Vi har noterat att studenterna önskar mer stöd från lärare och studievägledning. Lärarna å sin sida önskar unisont att de hade mer tid för studenterna. Programmet i MR har enligt vad vi har förstått varit underbemannat en tid, men mer personal är på väg in.

På GS1115 är undervisningsformerna uteslutande föreläsningar och seminarier. Här kunde det funnits mer variation. Lärarna, deras undervisningsmetoder och bristande samarbete får kritik av studenterna i utvärderingarna för GS1115. Variation finns det däremot på GS1216 med bland annat studentledda paneldiskussioner och rollspel.

Lärarna uppger att det är tidskrävande att förändra kursplaner och kurslitteratur, men enskilda lärare kan göra egna justeringar i kursupplägg. Tidsutdräkten i sin tur utgör ett konkret problem då många lärare kontrakteras sent. Resultatet blir gradvis längre litteraturlistor då nya

lärare primärt lägger till ny litteratur utan att ta bort gammal. Två av kursplanerna reviderades senast 2013 vilket dock inte behöver vara ett problem.

Studenterna är bitvis kritiska och efterlyser mer av en röd tråd i MR-programmet, samt menar att det innehåller lite kunskap om internationella mr-aktörer utanför FN-systemet. Praktikinfon går ut väl sent enligt studenterna och det saknas också överbrygning mellan förstaårs- och andraårsstudenter. Trots detta är studenterna förhållandevis nöjda med programmet och lärarna.

Slutsatser

Utvärderingen visar att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum. Studenterna visar stort intresse och deltar aktivt även i kursernas utformning med sina synpunkter. Studentgrupperna i båda utbildningar är ovanligt diversifierad, vilket ställer stora krav på lärarna men ses som en berikande resurs både från lärarnas och studenternas sida.

Kursansvariga har varit lyhörda och gjort viktiga förändringar enligt studenternas önskemål. Pandemin har påverkat undervisningen men återgången till närundervisning tycks ha gått förhållandevis bra.

Studenternas lärande är naturligt i centrum om inget avleder uppmärksamheten från det. Relation mellan lärarnas arbetssituation och studenternas lärande framträder återkommande som ett svåråtgärdat problem. Det borde det inte vara. Det som vi själva – lärare och studentrepresentant – har identifierat som utmaningar är att det finns en tendens till upprepningar eftersom det tillkommer nya studenter som inte kan förutsättas ha de grundläggande förutsättningarna. I enlighet med kursutvärderingarna ser vi dock ett mönster av att studenterna anser att det är för lite av både seminarium och grupparbeten vilket det finns potential att utveckla.

Lärandet i normativt laddade ämnen som MR och genus störs lätt genom teoribaserad aktivism bland lärare och studenter. Att döma av tentamensresultaten som valts ut som representativa tycks det finnas en balans. Det är positivt att både lärare och studenter är engagerade förutsatt att undervisningen inte blir ideologiskt färgad och utesluter olika perspektiv.

Rekommendationer

Vi rekommenderar att studenterna ges bättre förutsättningar att tillämpa teoretiska perspektiv samt diskutera metodologiska begränsningar och möjligheter och hur val av teori och metod kan påverka analysen, inte minst bör kvantitativa metoder ges ett större utrymme i både program och kurser.

Utmaningen just här är att kurserna är efterfrågade och ger en enastående inblick i genusforskning för en del studenter, medan en mindre, men viktig grupp tar hela paketet. Dessa längre hunna studenter kan känna att de nya studenternas frågor skapar tröttsam upprepning gång på gång. Lärarkåren verkar dock känna till problematiken och hanterar den väl, och hittar pedagogiska lösningar för alla. Att kurspaketet är flexibelt och erbjuder alla möjligheten att studera kurserna så att progression inte förutsätts är vettigt med tanke på att olika studentgrupper är intresserade av dessa kurser under året. Tex utbytesstudenterna under vårterminen är en viktig studentgrupp, och deras lärandemål kunde kanske uttryckas annorlunda än de längre hunnas, trots att de går samma kurs. Lärarkåren förhåller sig positivt till de möjligheter som den brokiga skaran påbjuder, så vi föreslår att nuvarande praxis

fortsätter men att den beaktas mera explicit av de som koordinerar helhet och skriver beskrivningarna.

Nu skall litteraturen fastslås så tidigt att nya lärare inte hinner uppdatera litteraturen, men i dagens läge med elektroniska texter och audioprogramvara kunde tidtabellen vara mer flexibel.

3. Undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet

Observationer

Det finns vad vi kan se ingen information om lärarnas praktiska erfarenhet av arbete utanför akademien. Det som erbjuds studenterna är en selektion av vetenskapliga anslag från juridik, samhällsvetenskap och ekonomi. Valfrihet inom kurser tycks leda till ytterligare avsmalning där studenter i hög utsträckning tycks kunna navigera bort från den flervetenskapliga ansatsen.

En övergripande kommentar vi har är att det är svårt att få en känsla för hur kurserna i Globala genusstudier är planerade och uppbyggda eftersom det inte finns några kommentarer och läsanvisningar i underlaget. Det ser i stort bra ut men vi ställer oss frågande till om kurslitteraturen speglar aktuell forskning av relevans för utbildningen på GS1115.

Studenterna inom MR framför att examinationen av praktiken praktiskt innebär att återberätta vad man gjort, inte att reflektera över kopplingen med den teoretiska utbildningen.

Slutsatser

Utvärderingsgruppen kan konstatera att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet. Alla lärare är väl ansedda forskare och erfarna lärare. Examinationen på mastersprogrammet i MR kräver dock docentkompetens, vilket är en ovanligt hög krav, och kan leda till att juniora forskare som har mycket att ge, inte fullt ut kan ta ansvar på kurserna. Här sköts examinationen genom en kompromiss där ansvaret delas. Kurslärare som inte är docenter kan delta i en preliminär examination som fastslås av docenter.

Ibland kunde dokumentationen ge en förvirrande bild av väldigt många engagerande lärare på varje kurs, med oklar ansvarsfördelning. Detta kan leda till aningen kaotiska kurser, men när kurserna väl är planerade med ansvarstagande huvudsakliga lärare tycks det fungera väl, enligt mötesdeltagarna. Vissa risker följer dock av sådana arrangemang.

Det undervisas om både vetenskapliga teorier och vetenskapliga metoder vilket är bra och förväntat. Det framgår dock inte i vilket grad det undervisas i vetenskapsteori och metodologi. Alltså dessa teorier och metodens epistemologiska anspråk på att vara vetenskap. Inte heller tycks demarkationsproblemet uttryckligen beröras vilket är viktigt för ämnen med stor politisk laddning.

Rekommendationer

MR-kursernas kursplaner behöver uppdateras av de fast anställda nu undervisande lärarna.

Universitetet överlag kunde överväga ifall docentkravet är rimligt och meningsfullt.

4. Lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Observationer

Dokumentationen avseende lärarnas formella pedagogiska utbildning är något oklar. Kravet vid Göteborgs universitet är som vi förstått det att all undervisande personal har minst tio veckors högskolepedagogisk utbildning.

Denna oklarhet blir tydlig i bemanningsdokumentationen för GS215 och GS1216, som har tio listade lärare vardera. Åtta av totalt 21 lärare har enligt underlaget ingen dokumenterad högskolepedagogisk undervisning. Det är också önskvärt att kunskap om genus och jämställdhet kan ges av både kvinnor och män. Utav bemanningslistan framgår dock att lärarna utgörs av 20-talet kvinnor och bara två män. Detta kan delvis förstås utifrån ämnets historia, eftersom disciplinen genusvetenskap vid sin start benämndes kvinnovetenskap och växte fram i ett samspel mellan kvinnorörelse och akademi. Detta kan eventuellt göra det svårt att locka manliga studenter till programmet, som redan kategoriseras som ett "kvinnoområde".

MR har ingen egen forskarutbildning, vilket kan göra det svårt att locka lärare.

Slutsatser

Enligt bemanningslistan ser vi dock att det finns goda övergripande förutsättningar för utbildningens genomförande. Här finns också möjliga problem. Det finns tex. många starka genusforskare på institutionen men de är sällan tillgängliga för undervisning inom just Globala genusstudier, eftersom de behövs inom sina respektive ämnen. Därmed blir GGS i hög grad beroende av externa lärarresurser, förutom de kursansvariga, vilket förvisso skapar en stor bredd och tillför många relevanta kompetenser men det ökar också sårbarheten i och med att man inte har "kontroll" över dessa resurser.

Globala genusstudier kan beskrivas som "otroligt fragilt", man känner att det inte satsas på de kurserna, utbildningsledarens problem är att hon inte har kursansvariga. Det är dragkamp om lektorerna. Professorerna väljer att undervisa på andra program. Det uttrycks också av ledningen att de som är docenter och professorer "inte hinner" undervisa på grundnivå inom GGS.

Tillsvidareanställda lärare har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens som även garanteras av de administrativa processer som säkrar kvaliteten. Mötet med utbildningsledningen gav ett starkt intryck att de tar undervisningens kvalitet och lärarkårens belastning på allvar och visar sitt ansvar. Antalet lärare som står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll har nyligen avsevärt förbättrats i MR-programmet med rekryteringar av lektorer, men utvärderingsgruppen föreslår att programmet även borde ha en professur. Detta kan förhoppningsvis ordnas inom en snar framtid genom interna avancemang. I detta fall, när programmet är tvärvetenskapligt och aningen splittrat över olika vetenskapsområden och enheter, är det viktigt att professorsresursen allokeras till just detta program.

I fallet globala genusstudier är lärarna väldigt kompetenta och bildar en fin helhet, men det är svårt att få en klar bild av antalet lärare i proportion till omfattningen. De ordinarie lärarna är dels rekryterade till kurspaketet och dels till andra program, och en stor del av undervisningen

sköts av personal vars framtid är oklar. Helhetsbilden är att beslut bör fattas där kurspaketet får en fastare lärarkår som kan utveckla kursutbudet som helhet med tydligare framtidsorientering och ledning. Särskilt just genuskompetensen bör stärkas när rekryteringar sker. Institutionen har en stor resurs i de existerande lärarna och forskarna men deras arbetstid tycks inte alltid räcka till för dessa kurser. Mycket tycks handla om osäkra satsningarna och att få ihop paletten är ett väldigt krävande arbete för den som ska koordinera både en kurs och helheten.

Rekommendationer

Antalet lärare och deras kompetens är den mest kritiska punkten för utbildningens kvalitet. Utbildningen som erbjuds blir inte bättre än de rekryterade lärarna. Vidareutbildning kan göra nytta men har över lag liten betydelse. Rekrytering av lärare, lärarnas arbetsmiljö, studentgruppernas förutsättningar för högre studier samt studentgruppernas storlek är de mest avgörande variablerna. Flera av dessa parametrar kan inte påverkas annat än långsiktigt men lärarnas arbetsmiljö i form av administrativ avlastning, visat förtroende, konfliktlösning och aktivt chefsstöd kan förbättras löpande och till låg kostnad.

Kurspaketet inom GGS behöver inte nödvändigtvis en massiv satsning för att lärarna skall få den arbetsro paketet förutsätter, men ledningen bör ge en klar signal om att detta är värt att satsa på i långa loppet. Nu sköts undervisningen exemplariskt per kurs, men helheten är otydligt skött. Kurspaketets omfång är tillräckligt för att fortsätta som ett viktigt fristående paket och den lockar studenter med väldigt olika bakgrund. Kurspaketet behöver ett lyft och engagemang och förutsättningarna finns definitivt där. Ett kandidatprogram på engelska är en realistisk framtidsutsikt bara ansvarsfördelningen och resursfördelningen inom de existerande ramarna klagas.

Rekryteringar av lärare per kurs bör ske så tidigt som möjligt så att lärandemålen kan beaktas i den faktiska undervisningen. Särskilt i GGS var lärarkåren växlande och större varaktighet i förordnanden skulle bättre möjliggöra till systematisk fokus på kursernas lärandemål.

5. Utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov

Observationer

Denna punkt är mycket svårbedömd då den är närmast politisk och spänner över två helt olika parametrar. Studenternas behov behöver inte alls sammanfalla med samhällets behov. Studenterna är också en mycket diversifierad grupp precis som det finns väldigt många samhällen. Denna punkt besvaras alltså mot den bakgrunden.

Detta kan exemplifieras av att på en direkt fråga till studenterna inom MR om de saknar något perspektiv i utbildningen så menade de att ”det finns stora delar av världen som försvinner” och att de upplever att det innebär ”ett stort kunskapsstapp” då vissa delar av världen aldrig kommer med i de globala studier som utlovas.

Slutsatser

Båda utbildningar är på ett generellt plan relevanta för både studenternas och samhällets behov. MR-programmet inom samhällsvetenskaplig fakultet är viktigt, och programmets placering inom Globala studier gör utbildningen särskilt relevant eftersom just expertis på globalisering är efterfrågad. Just nu är det inte helt klart hur väl programmet utnyttjar det

globala elementet, men relevansen både i det svenska samhället och internationellt är tydlig. MR-programmet kunde lyfta det globala elementet ännu tydligare, och praktikplatser i globala syd kunde uppmuntras mer eftersom den typens expertis behövs på arbetsmarknaden. Studentgruppen har väldigt brokig bakgrund vilket vi tolkar som ett positivt tecken på att studenter med olika kandidatexamina tolkar programmet som relevant för sin framtid.

Globala genuskurserna är unikt i Norden, vilket nog är häpnadveckande med tanke på att alla nordiska länder profilerar sig internationellt på just detta område. Utbildningsprogram med betoning på globala genusområden saknas vilket gör detta kurspaket särskilt viktigt. Göteborgs universitet är känt för ett rikt program i Global Studies och feministisk expertis antas vara centralt i Göteborg. En arbetsmarknad för globala genusexpertiser utbildade i Sverige är garanterad, och det finns ingen konkurrens.

Generellt utvecklar programmet också studenternas generiska färdigheter vilket har stor betydelse för framtida anställningsbarhet på arbetsmarknaden.

Rekommendationer

Med tanke på det goda ryktet GU har på genusområde är det viktigt att det även finns ett kurspaket som kan tas under en rimlig tid, och därtill är ett mastersprogram på ett år, med ett flertal enskilda kurser som kan tas skilt, ett viktigt inslag. Vår rekommendation är att även ett kandidatprogram i MR inrättas och att mastersprogrammet stärks.

Vi rekommenderar att undersöka hur arbetet med karriärvägledning kan stärkas då studenterna efterfrågar förmågan att formulera sina kompetenser bättre och konkreta exempel på hur utbildningen kan leda till arbete.

6. Studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Observationer

Skriftlig och muntlig uppföljning görs med studenterna. De skriftliga enkäterna har relativt låg svarsfrekvens, medan muntlig uppföljning av naturliga orsaker har haft högre svarsfrekvens.

Vårt intryck efter samtal med studenter och studentrepresentanter är att det finns goda möjligheter att påverka utbildningen som student och de forum som finns är lättillgängliga för studenterna.

Kurserna får över lag goda omdömen.

Institutionen förefaller intresserad och tar tillvara studenternas feedback för löpande förändringar av kursupplägg i den mån det låter sig göras.

Slutsatser

Det finns en oklar men viktig gräns för hur stort inflytande innevarande kull av studenter bör ha på en utbildning de strax kommer att lämna. Studentinflytande är okontroversiellt men är också baserat på en idé om studenter som ett kontinuerligt kollektiv.

Studenternas inflytande ska balanseras mot kraven på arbetsgivaren att MBL-förhandla större förändringar.

Anonymiteten i det skriftliga formatet är nödvändigt men vi vill i detta sammanhang erinra om den risk som följer med anonymitet. Vi har inte fått någon sådan signal vid våra samtal men formatet i sig kan leda till kvalitetspåverkande arbetsmiljöproblem genom mobbing av lärare där yngre lärare kan vara i särskild risk.

Rekommendationer

Vi rekommenderar att fortsätta och fördjupa arbetet med muntliga kursvärderingar som komplement till skriftliga, samt att resultaten av dess ingår på samma sätt som de skriftliga i kursrapporterna.

Vi rekommenderar också att lyfta frågan om hur återkoppling av resultat samt planerade och vidtagna åtgärder bäst sker så att studenterna känner sig delaktiga i den kursutveckling som förekommer.

Vi noterar också att kursutvärderingarna skulle kunna bli ännu mer lättillgängliga för att nya studentgrupper ska kunna få en så bra bild som möjligt av utbildningen från studenternas perspektiv.

7. En för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Observationer

Canvas uppskattas som planerings- och kommunikationsverktyg, enligt studenterna. Många seminarier och föreläsningar ges också online, vilket inneburit hög närvaro. Oklart dock hur många som föredrar fysiska seminarier och föreläsningar, jämfört med digitala, liksom hur fördelningen mellan de båda formerna ser ut eller om de ges i hybridformat.

Både studievägledare och administratörer uttryckte att de hade för mycket att göra, vilket kan vara en förklaring till att fokus tycks ligga på att rekrytera nya studenter till universitetet, snarare än att lägga tid på mer kontakt med redan inskrivna studenter.

Studievägledning och administration önskar mer samverkan mellan stöd- och kärnverksamhet, men uttrycker samtidigt att organisationen är påverkbar och att de har stort inflytande. Pandemin förde med sig en jämlikhetsaspekt, då stöd- och kärnverksamhet möttes på samma nivå i digitala forum.

En märklig företeelse var att studievägledningens och MR-studenternas helt sammanfallande men också motsatta världsbild. Båda upplever varandra som otillgängliga och långsamma i mailkorrespondensen intill frustration.

Det är också enligt uppgift mycket lite, eller ingen, kontakt mellan MR-studenter som läser år ett respektive år två på mastersprogrammet. De tycks över huvud taget inte träffas. Det förekommer inte heller, vad vi förstår, organiserad alumniverksamhet för studenterna vid institutionen.

Slutsatser

Förväntningar om harmonisering och likriktning av kursinformation på utbildningsplattformar kan vara motiverade för att förenkla navigation men kan också innebära ingrepp i enskilda lärares sätt att utföra sitt arbete med försämrade arbetsmiljö som resultat.

Mycket av studenternas arbetsmiljö styrs av information och tydlighet. Mer av samma sak är sällan lösningen utan snarare ingjutande av lugn och trygghet. Uppgifter om att mastersstudenter blir överraskade över sina betyg, åt båda håll, mellan Underkänt och Väl Godkänt är bekymmersamt. Studenter på denna nivå ska rimligen ha den erfarenhet som krävs för att rimligt väl kunna bedöma hur ett examinerande moment kommer att betygsättas.

Rekommendationer

Vi rekommenderar att potentiella spänningar mellan undervisande personal och administrativa stödfunktioner på grund av de av lärarna upplevda administrativa krav och förväntningar som knyts till Canvas bör uppmärksammas av institutionens ledning då de kan skapa arbetsmiljöproblem. Krav och förväntningar bör också tydliggöras för studenter för att undvika missriktade förväntningar samtidigt som det kan finnas pedagogiska fördelar med en mer enhetlig användning av Canvas.

Studenter bör uppmuntras att se variationerna i lärarnas undervisningsmetoder och användning av nätbaserade utbildningsplattformar som en tillgång snarare än som ofärdiga delprojekt.

Vi har inte tagit del av officiella siffror avseende retention för MR men studenternas uppgifter tyder på att det är en fråga som bör genomlysas eftersom den tycks förhållandevis låg. Tappet mellan år 1 och 2 på mastersprogrammet i MR är jämfört med andra motsvarande program relativt högt.

Vi rekommenderar hela institutionen att satsa mer på att studenterna får lära känna varandra. Bjud in samtliga studenter och även studievägledningen till fika med mingel och information, till exempel. Mer kontakt mellan årskullarna kan kanske reducera en del mejl till studievägledningen. SI-mentorer (Supplementary Instruction), eller kursammanusenser bland äldre kursare kan också skapa mer lugn och tillförsikt bland studenterna som kollektiv.

8. Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Observationer

Systemet för utbildningsgranskning med externa bedömare är förhållandevis hårt scriptat, vilket lätt leder till att även innehållet får sådana drag även om det inte är avsikten.

Båda lärargrupperna ger intryck av att vara ganska slitna men också angelägna om att meddela sig med utvärderingsgruppen.

Det saknas generellt information om söktryck, antagningspoäng och retention för MR.

Slutsatser

Kontinuerlig utvärdering är förvisso bra men blir det för ofta eller för intensivt leder det i sin tur till indirekt styrning och osäkerhet. Det är likväl institutionsstyrelsen som ska fatta de stora inriktande och policytunga besluten. Systemet för utbildningsutvärdering är också förhållandevis långsamt med en tidshorizont för verksamheten som leder till en idé om personoberoende utbildningskvalitet. Avseende förutsättningar stämmer det men den slutliga utbildningskvaliteten är en produkt av att skickliga lärare tas väl om hand av administrationen och orkar göra sin bästa och mest engagerade lärarprestation. Varje gång en kurs ges.

Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs enligt vår bedömning i enlighet med givna anvisningar. Dokumenten visar en påtagligt välutvecklad förvaltning kring undervisningen. Här kan det ligga en fara om förvaltningen styr resurser till byråkrati som stjälar tid bort från den egentliga undervisningen. Balansgången mellan kvalitetssäkring, klara transparenta processer och tid för studenterna är inte lätt. Om uppföljningen inte är enbart överbelastande byråkratisk är systemet beundransvärt.

Det var synd att vi inte träffade studenterna på GGS. Det hade varit intressant att höra deras åsikter. Globala genusstudier har hamnat påtagligt i skymundan på institutionen, så det gäller att problematisera det nu, t ex varför man inte kräver att fler lärare engagerar sig. Därefter får man ta ett beslut om man ska satsa på utbildningen eller lägga ner den. För det framstår som ohållbart som det är nu.

Rekommendationer

Utveckling är på motsvarande sätt helt nödvändigt men för mycket ändringar kan också utgöra en störning för de lärare som över tid är anställda att organisera både eget och studenternas arbete. I en utvärdering av detta slag måste alltså utvärderingsgruppen ställa sig frågan om det är förutsättningarna eller genomförandet som faktiskt utvärderas. Annorlunda uttryckt, om vi ska ge råd till medarbetarna eller stödja arbetsledande chefs kontrollarbete? Eller: Gör ni rätt saker? vs. Gör ni det bra? Vi har tolkat det som att vi förväntas utvärdera både och vill med det också påpeka att det är av vikt att dessa två aspekter inte sammanblandas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

På en stor institution med starka stora vetenskapsområden bör mindre tvärvetenskapliga helheter tryggas med särskild tydlighet för att de inte blir riskabla karriärfällor för de som vågar satsa på dem. En ständig kamp om existensberättigande och bemanning är tung och skapar osynliga hierarkier, klyftor och spänningar. Nu påpekar vi inte existerande problem men varnar om en utveckling som är möjlig ifall inte det görs klara beslut. De som arbetar med dessa mindre väletablerade program bör ges ökad "äganderätt" och mandat. Det är viktigt att det i närtid ta beslut och ges signaler, särskilt vad gäller professur i MR och stöd för en vidareutveckling av GGS.

9. Övriga synpunkter från bedömargruppen

Institutionen är mycket stor och kan jämföras med en mindre fakultet. Studierektorernas roller i den stora organisationen förblir något oklara då Globala Studier har en påtagligt egen ordning. Återkommande tycks det dock förekomma dragkamp om lärare mellan ämnen inom institutionen. Det kommer sannolikt att långsiktigt missgynna små ämnen som MR och GGS som inte är kompletta med utbildningsprogram på kandidat, master och forskarutbildningsnivå. Den fasta personalgruppen, inklusive doktorander, blir helt enkelt för liten för att klara sig in konkurrensen. Generellt är det intressant att undersöka varför bemanning har blivit en så svår uppgift på institutionen så att man har specifika befattningar för det, som viceprefekt bemanning och studierektor med ansvar för bemanning.

På GSS saknas det ett lärarkollegium till den grad att utvärderingsgruppen blev mottagare för något som påminde om ett avlastningssamtal. Den utvärderingsordning som Göteborgs universitet antagit kan naturligtvis inte omfatta allt men det är anmärkningsvärt att den faktiskt utelämnar lärarnas arbetsmiljö. Få faktorer har så stor betydelse för utbildningskvaliteten som just lärarnas arbetsmiljö. Det tycks vara så att lärarna ges stor

valfrihet avseende kursval, vilket helt säkert är bra för arbetsmiljön i vissa avseenden men det leder också till en svårstyrd organisation som kommer att gravitera mot det centrum som flertalet lärare har i tanken. Det skapar en inbyggd ämneshegemoni som på sikt kommer att behöva hanteras genom arbetsledande beslut.

Avslutningsvis har det varit intressant och lärorikt att besöka er och vi framför vårt varma tack för gott värdskap.

Underlaget består av sex huvudmappar benämnda som Gemensamma dokument, Globala genusstudier (GGS), Mänskliga rättigheter (MR), Delegationsordning, Samfak - Utbildningsutvärderingar samt Tidigare utvärderingar. Mapparna är bitvis mycket innehållsrika (totalt 171 dokument) och har sammantaget tecknat en bild av utbildningarna som fungerat som utgångspunkt för platsbesöket.

Dokumenterna i den första mappen har utgjorts av Beslutsorganisation för utbildning IGS, Uppdragsbeskrivning utbildningsledare, Principer för att utse examinatore, Beslut om examinatore, Handlings- och verksamhetsplan SGS 2021, Handlingsplan för studie- och karriärvägledningen vid Institutionen för globala studier (IGS) 2021, SGS Verksamhetsplan 2022, GU Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling, Lokal kvalitetssäkring av kurser och program.

Här återfinns också Mall för ny kursplan, Rutiner för kursplaner IGS, Form for Reading list revision, Lista över studentrepresentanter 2019-2021, Studentreps grund och avancerad nivå IGS 2022, Guidance for gender mainstreaming in the content of courses and study programmes, Policy för kursbudget och bemanning, Policy för timtilldelning nya kurser och program IGS, Policy och rutiner för studenter med behov av särskilt pedagogiskt stöd, Studentrepresentant kommentarer GGS och MR samt Viktiga datum för utbildningsledare-kursansvariga 2022 och 2021.

Den andra mappen Globala genusstudier (GGS) innehåller dokumenterna Kursplaner, Litteraturlistor, Bedömningskriterier, Kursguider, Lärarlista Global Gender Studies 2021, Kursvärderingar 2021 samt ett urval av examinationsuppgifter.

Den tredje mappen Mänskliga rättigheter (MR) är betydligt mer omfattande i jämförelse med den andra och innehåller förutom Kursplaner, Litteraturlistor, Bedömningskriterier, Kursguider och ett urval av examinationsuppgifter också Utbildningsplan och examensbeskrivning, Kursrapporter och kursutvärderingar, Sammanställning av kurskonferens MR-mastersprogrammet 2017 till 2019, ett urval av uppsatser, Anteckningar från programråd, Programbeskrivning för Mastersprogrammet i mänskliga rättigheter

Den fjärde benämnd Delegationsordning innehåller Arbetsordning-goteborgs-universitet-2022, Delegationsordning-Göteborgs universitet-2019-12-19.-rev-2020-06-25 samt Uppdragsbeskrivning-utbildningsansvarig-GU.

Mapparna Samfak - Utbildningsutvärderingar samt Tidigare utvärderingar innehåller dokumenterna Handläggningsordning för utbildningsutvärdering med extern bedömning på grundnivå och avancerad nivå, Mall för bedömarutlåtande, Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling samt totalt 27 tidigare utvärderingar och korresponderande åtgärdsplaner.

23 March

Room: E303, KK2 building

13.15-14 Study counsellors and administrators for Human Rights Masters program

14.00-14.45 Study counsellors and administrators for Global Gender Studies (GGS)

14.45-15 coffee break

15.15-16 Human rights students

16-16.45 GGS students

16.45-17.30 Meeting with curriculum director in Human Rights and curriculum director in GGS

Dinner – external evaluators

24 March

Room: C417, KK2 building

8:45 Arrival, coffee.

9.00-9.45 GGS teachers

10.00-10:45 Human Rights teachers

10.50-11.50 Education Leadership at SGS (Head of Education, Education Officer, Assistant Head with responsibilities for recruitment, Director of Studies with responsibilities for teaching and learning

11.50-13 Tour of premises and working lunch